

Warszawa, dnia 05 lutego 2010 r.

Minister Spraw Zagranicznych

SM/2113/30/10/14535

**Pan Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z oświadczeniem złożonym przez Panią Senator Janinę Fetlińską podczas 47. posiedzenia Senatu RP w dniu 13 stycznia 2010 roku (pismo nr BPS/DSK-043-2307/10 z dnia 20 stycznia 2010 r.), dotyczącym aresztowania na terenie Niemiec dwóch polskich obywateli, którym, zarzucono handel ludźmi, stręczycielstwo i zmuszanie nieletnich, w tym czternastoletniej Anety i piętnastoletniej Marty, do czynności seksualnych, pragnę poinformować Pana Marszałka, że sprawa znana jest kompetentnemu terytorialnie Konsulatowi Generalnemu RP w Hamburgu. Konsul Generalny RP w Hamburgu informował o powyższej sprawie Rzecznika Praw Dziecka Pana Marka Michalaka.

Dodatkowo w trakcie spotkania w Komendzie Głównej Policji w Warszawie policjanci niemieccy przekazali szczegółowe informacje w niniejszej sprawie policji polskiej. W spotkaniu udział wzięli kierownik sekcji ds. handlu ludźmi KGP w Warszawie, kierownik zarządu ds. zorganizowanej przestępczości CBS oraz pracownicy Komend Policji w Gliwicach oraz w Katowicach.

Postępowanie wyjaśniające w sprawie nie zostało jeszcze zakończone. Prokuratura w Hamburgu przygotowuje akt oskarżenia. Policja zastrzegła sobie prawo do nieujawniania danych osobowych osób związanych ze sprawą do czasu ostatecznego zakończenia prowadzonych działań operacyjnych i dochodzenia.

Odpowiadając na pytania Pani Senator, pragnę poinformować, że Prezes Rady Ministrów powołał Zarządzeniem nr 23 z dnia 5 marca 2004 r. Zespół do Spraw Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi. W skład tego Zespołu wchodzi przedstawiciele wielu resortów oraz instytucji rządowych i pozarządowych.

Pomiędzy Rzeczypospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec nie zawarto umów dających podstawę do uzyskania pomocy finansowej w przedstawionym przypadku. Osoby, które stały się ofiarami przestępstwa popełnionego na terenie Niemiec mogą być jednakże

uprawnione do otrzymania świadczeń kompensacyjnych na podstawie przepisów niemieckich oraz Dyrektywy Rady 2004/80/WE z dnia 29 kwietnia 2004r. odnoszącej się do kompensaty dla ofiar przestępstw. Dyrektywa przewiduje wykorzystanie systemów kompensaty dla ofiar przestępstw istniejących już w poszczególnych państwach członkowskich. W Niemczech zadanie to spełnia ustawa o odszkodowaniu dla ofiar przestępstw popełnionych przy użyciu przemocy z dnia 11 maja 1976 r. Zgodnie z § 1 ust 4 ustawy, do uzyskania kompensaty uprawnieni są, między innymi, obywatele kraju członkowskiego Unii Europejskiej. W związku z tym obywatel polski może otrzymać kompensatę od instytucji niemieckiej, o ile w wyniku bezprawnego, umyślnego ataku dojdzie do powstania uszczerbku na zdrowiu. Wyrządzona szkoda może mieć charakter fizyczny lub psychiczny. Wspomniana ustawa dotyczy również ofiar gwałtów, wymuszeń seksualnych lub wykorzystania seksualnego. Zakres świadczeń udzielanych osobom, które spełniły warunki określone w niemieckiej ustawie o odszkodowaniu za przestępstwa popełnione z użyciem przemocy określa federalna ustawa o zaopatrzeniu (Bundesversorgungsgesetz) z dnia 27 czerwca 1960 r. W ramach świadczeń przewidzianych w ustawie otrzymać można między innymi: pokrycie kosztów leczenia, rentę dla osoby pokrzywdzonej lub zasiłek pielęgnacyjny.

Nie jest możliwe stwierdzenie, czy oraz w jakiej wysokości świadczenia zostaną przyznane pokrzywdzonym Marcie i Anecie. Kwestia ta rozstrzygnięta może zostać w ramach przeprowadzonego postępowania przed urzędem zaopatrzeniowym (Versorgungesamt) w Hamburgu. Należy podkreślić, że niemieckie prawo karne nie rozgranicza i nie wartościuje okrucieństwa czynu w zależności od narodowości lub pochodzenia ofiary. Ustawa dająca uprawnienia do ubiegania się o odszkodowania w jednakowy sposób dba o ofiary gwałtów seksualnych dokonanych na dzieciach, niezależnie czy ofiary mają polskie czy niemieckie obywatelstwo.

Zgodnie z art. 5 Dyrektywy oraz art. 15 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw, osobom, które znajdują się na terytorium Polski pomocy przy złożeniu wniosku oraz informacji o systemie kompensacji udzielić mogą właściwe polskie prokuratury.

Pamiętać należy, iż przedstawiona możliwość uzyskania kompensaty w ramach niemieckiej ustawy o odszkodowaniach dla ofiar przestępstw popełnionych z użyciem przemocy stanowi jedynie jedno z możliwych źródeł otrzymania odszkodowania za szkodę związaną z popełnieniem przestępstwa. Osoba pokrzywdzona może otrzymać kompensatę w ramach prowadzonego postępowania karnego. Możliwe jest również, alternatywnie

do świadczenia na podstawie opisanej wyżej ustawy, otrzymania odszkodowania na podstawie powództwa cywilnego.

Osoby przebywające poza granicami Polski, w sprawie udzielenia pomocy i informacji o sposobie złożenia wniosku i przebiegu postępowania oraz zakresie świadczeń, zwrócić się mogą do polskich urzędów konsularnych. Placówki udzielają wszelkiego niezbędnego wsparcia w tym zakresie. Zaznaczyć należy jednak, że placówka nie jest organem pomocniczym w myśl Dyrektywy i ustawy, nie uczestniczy więc aktywnie w toczącym się postępowaniu. Pomoc udzielana jest na podstawie ogólnych zasad wynikających z ustawy o funkcjach konsulów. W ramach działań pomocowych konsulaty korzystają ze wsparcia miejscowych instytucji zajmujących się problematyką transgranicznej przestępczości, uprowadzeniami i seksualnym wykorzystywaniem kobiet, jak na przykład: Koofra (Koordinierungsstelle gegen Frauenhandel), KOK (Koordinierungskreis gegen Frauenhandel und Gewalt an Frauen im Migrationsprozess) lub Weisser Ring.

Pragnę zapewnić Pana Marszałka, że wszystkie działania Ministerstwa Spraw Zagranicznych i podległych mu urzędów konsularnych mają na celu otoczenie obywateli polskich jak najlepszą i najskuteczniejszą opieką zgodnie z obowiązującymi w tej materii przepisami prawa polskiego oraz kraju urzędowania.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Spraw Zagranicznych
SEKRETARZ STANU

Jan Borkowski